

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: **A kenyérkérdés**

Forrás:

Budapesti Hírlap

Bp.

(Hely)

1919. XII. 24

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

Budapest főváros háziinyomdája 1919.

A kenyérkérdés.

Budapest, dec. 23.

Már hetek óta válságos helyzetbe jutott a főváros kenyérellátása. Sem a lisztjegyeket nem tudják rendesen beváltani, sem a kenyeret a jegyeknek megfelelő mennyiségben árusítani. Ott vagyunk, hogy ha van is kenyér, egy héttagu család számára félnapi ácsorgás után nem jut több egy fél kilónál. Mikor a hus megfizethetetlenül drága, a főzeléklék szintén csak nagy áron kaphatók, lisztre és kenyérre pedig a jegy szerint kijáró mennyiségre sem lehet szert tenni, mivel táplálékozzék a szegény ember, ki csupán keresetére van utalva? A ki kék pénzben dúskál, mint az üzérek s más hasonlók, az könnyen segít magán: kimegy a Garay-térre s husz koronáért veheti a lisztnek kilóját. De a tisztviselő s más hozzá hasonló nem adhat egy kilogram lisztért ilyen összeget, hiszen más pénze sincs, annál kevésbbé kék pénze.

A főváros lakosságának éppen azok a rétegei, melyeknek legkevésbbé volt részük az ország szomorú helyzetének előidézésében és a proletárdiktatura örömeiben, legnagyobb mértékben vannak sújtva a kenyér- és liszthiányban. A kik legtöbbet áldoztak a háboru alatt, a kik legtöbbet szenvedtek a lefolyt évben, azokra vár a legszomorubb sors a közel jövőben is. Hogy ez mennyire mélyen sebzi a magyar társadalomnak éppen a gerincét, melyet a viszonyok a nagyobb városokba kényszerítettek, azt hisszük, fölösleges bővebben megokolni.

Ha a kenyérhiány okait kutatjuk, nem nehéz őket megtalálni, de annál nehezebb az orvosságát kieszelni. Az okok szemmel láthatók. Egyrészt a proletárdiktatura okozta termelési zavarok, másrészt az ország legtermékenyebb részeinek ellenség által történt megszállása

az ott alkalmazott határzár megfosztották az országot jelentékeny terményfölöslegétől. De a főváros élelmezése még sem került volna válságos helyzetbe, ha el nem következik éppen arafás és cséplés idején a Duna-Tisza közének, sőt a Dunántul egy részének is román megszállása, mely e vidékek kifosztásával egyértelmű volt. Ezenkívül „kedves vendégeink” vasuti forgalmunkat is annyira megbénították, hogy ma nem is sejtjük, mikor fog normális viszonyok közé jutni. Ezek az okok mind oly meg nem szüntethetők, hogy kár rájuk szót is vesztegetni. Ha a gyógyítás módját keressük, a fennálló való tényeket kell leszögeznünk s abból kell kiindulnunk, a mi tényleg megvan, nem pedig a mi talán majd meglesz. A való tény pedig az, hogy ma sok vidék jövő évi vetőmagját itthon beszerezni nem is tudnók s Budapest liszt- és kenyérellátására csakis a Dunántul áll rendelkezésre. Vajjon a Dunántul képes-e a főváros lisztszükségletét fedezni vagy nem, azt én nem tudom megítélni, mert nem szakértő vagyok, hanem éhező. De azt hiszem, hogy a szakértők nézete szerint is legalább az év jelentékeny részén át csak akkor tudnók fedezni a szükségletet, ha kellő takarékosággal használnánk ki a meglevő készletet.

A kormány a jegyrendszert a lisztre nézve fentartotta, de a rekvirálás gyűlölt módszerét alkalmazni vonakodik. Ennek következtében a liszt részben a szabad forgalom tárgyává vált s csupán a szállítás elé gördített akadályok hatnak közre, hogy lisztet a termelőtől ne az szerezzzen be, a ki akar. Ennek következtében a liszt ára már a termelőnél nagyobb, mint az az ár, a melyen a fogyasztó a jegyre kiárusító helyeken beszerezhetné. Ennélfogva mintegy a termelő hazafias áldozatkészségére van utalva, hogy megfelelő mennyiségű gabonát, illetve lisztet a

fővárosnak s más nagyobb városoknak jegyre való elárusítás céljából önként felajánljon. A gazdasági élet azonban nem áldozatkészségre, de haszonra van berendezve. Ha valaki az áruért a termelőnek kétszeres árt hajlandó adni, mint a milyet ő a hatósági bevásárlás útján megkaphat, természetes, hogy a termelő a nagyobb árat fogja választani s annak adja áruját, a ki érte többet fizet. Hiszen ha másként járna el, ez önmagának oly önkéntes megadóztatása volna, melyre itt-ott egyes ideálisan gondolkozó ember talán kapható, de a zöm nem kapható soha. Mint a hogy a közcélra szolgáló adókat sem szokta a közönség nagyobb összegben befizelni, mint a milyenben rá kivette van.

Mi, koplalók, hiába várjuk tehát, hogy olcsóbb és nagyobb mennyiségű kenyérhez juthassunk, ha az államhatalom nem vágja el a módját annak, hogy ki-ki oly áron s annak adja el terményét, a kinek és a milyenen tetszik. Sőt az üzérkedésnek a félrendszabályok még tágabb teret nyitnak, mert megakasztják a kínálatot és növelik a keresletet.

Ha a kormány a jegyre való elárusítás céljára oly mennyiségű gabonát tudna beszerezni, hogy ezzel a honi termelők árait lenyomhatná, az az álláspont, hogy a kényszerrekviráláshoz nem folyamodik, vihetne eredményre. Minthogy azonban külföldi bevásárlás és annak útján az áraknak szabad versenyben való lenyomása lehetetlenség, a kérdés, nézetem szerint, még sem oldható meg másképp, mint hatósági árszabással és kényszerrekvirálással. Ha a kormány erre magát politikai okokból rászanni nem tudná, félünk, hogy a lisztellátás terén oly viszonyokat fog teremteni, mellyel nem bírnak majd megbirkózni.